

De brief van Paulus aan Filémon

1.	Inleiding	2
2.	De historie van de brief van Paulus aan Filémon	2
3.	De typologie van de brief van Paulus aan Filémon	30
	De typologische toepassing met betrekking tot de natuurlijke mens	30
	De typologische toepassing met betrekking tot Israël	32
	De typologische toepassing met betrekking tot de wereld	33
	De weg tot verlossing	34

1. Inleiding

* Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

Deze brief van de apostel Paulus gaat over een weggelopen slaaf, Onésimus. Die kwam bij Paulus tot geloof en die zond hem terug naar zijn oorspronkelijke meester, Filémon. Het Griekse woord "doulos" betekent niet alleen "dienstknecht", maar ook "slaaf". Het kan een gewone werknemer zijn, maar ook een lijfeigene. Uit het verband blijkt dat het om een lijfeigene (slaaf) ging. Onésimus betekent "nuttig", "bruikbaar". Samenhang van de brief aan Filémon:

Filémon 1-3	Het briefhoofd, waarin afzender en geadresseerde worden genoemd.
Filémon 4-7	De verhouding tussen Paulus en Filémon.
Filémon 8-18	Onésimus, de slaaf.
Filémon 19-22	De verhouding tussen Paulus en Filémon.
Filémon 23-25	Het slot van de brief; het onderschrift met de hartelijke groeten.

Het grootste deel van de brief spreekt over de verhouding tussen Paulus en Filémon. Het terugsturen van Onésimus door Paulus naar Filémon is een onderdeel van de verhouding tussen Paulus en Filémon. De relatie tussen de broeders (Paulus en Filémon) staat centraal. Op grond van die relatie werd Onésimus teruggezonden.

2. De historie van de brief van Paulus aan Filémon

Filémon:1*

- 1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timótheüs, de broeder, aan Filémon, den geliefde, en onzen medearbeider;

Paulus begint zijn brief met een briefhoofd, waarin hij, als afzender, zijn eigen naam en beroep (roeping) noemt. Paulus was een verkozene (een uitverkorene). Paulus heette eerst

Saulus. De naam Saulus komt overeen met de Hebreeuwse naam Saul, wat "verkozene" betekent. De Heer noemde hem Paulus. **zie zijlijn 1** De betekenis van de naam "Paulus" kan ook van toepassing gebracht worden op de boodschap die Paulus predikte. De apostel predikte namelijk een boodschap die verband hield met de "belemmering" (onderbreking) van Gods heilsplan. De openbaring van het koninkrijk van Jezus Christus op aarde werd "belemmerd" (afgebroken, gebroken). Het is een breuk in (een belemmering van) de normale ontwikkeling van de gang van zaken. Zijn naam komt overeen met de boodschap die hij predikte. Gods plan met de wereld was "belemmerd". God werkt sinds de opstanding van de Here Jezus Christus een plan uit in verband met de hemel. God trekt de gelovige uit deze tegenwoordige, boze eeuw (wereld; Galaten 1 : 4) en plaatst hem in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. (Kolossenzen 1 : 13) Dat is niet op aarde, maar in de hemel. Wat de aardse gang van zaken betreft, is er een belemmering.

De naam "Paulus" is dus op verschillende manieren op de apostel Paulus van toepassing. Daarom is het terecht dat er steeds "Paulus" boven zijn brieven staat. Het klinkt arrogant, maar in werkelijkheid staat er steeds: een kleintje. Paulus was bovendien een gevangene (belemmerd in zijn doen en laten), want hij zat in de gevangenis. Hij was een gevangene van de keizer in Rome. Paulus zag het zelf anders. Hij zag zichzelf als een gevangene van Christus Jezus. (o.a. Galaten 3 : 1) Paulus heeft als geen ander de heerschappij van de genade gepredikt. Alles wat de gelovige overkomt, is uit de genade van God.

Romeinen 1 : 24-26

- 24 Daarom heeft God hen (*de mensheid*) ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te ontteren;
- 25 Als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;

Zijlijn**1**

Men zegt dat hij zo genoemd werd, omdat dat overeenkwam met zijn uiterlijk. "Paulus" betekent namelijk "klein" ("belemmerd", "tegengehouden"). Hij was belemmerd in de groei. De apostel Paulus was ook op een andere manier belemmerd. Hij was Saulus van Tarsen. Op de weg naar Damaskus belemmerde de Heer hem om de weg te gaan die hij was ingeslagen. De Heer greep hem en noemde hem vervolgens Paulus. De Heer wees Paulus erop wie hij feitelijk was. Paulus was klein, een zondaar. Hij had in de wereld heel veel bereikt, maar dat betekende voor God niets. God had een zwakke (kleine) man nodig. In die zwakke man zou God Zijn kracht volbrengen. (2 Korinthe 12 : 9)

God heeft de natuurlijke mens losgelaten (overgegeven). Als de mens geen rekening met zijn Schepper wenst te houden, dan laat de Schepper hem los. Dit geldt ook voor een gelovige! Een gelovige die niet voor Hem wenst te leven, heeft in de praktijk geen binding met de Heer. Fundamenteel is die binding er wel, want er is niets wat de gelovige kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus. (Romeinen 8 : 39) Wat de praktische levenswandel betreft kan de Heer een gelovige loslaten, om hem zijn zelf gekozen weg te laten gaan.

De apostel Paulus zat in de gevangenis. Hij was zich er heel goed bewust van dat de Heer bij machte was hem daaruit te bevrijden. De Heer had kunnen voorkomen dat hij erin terecht kwam en Hij heeft dat ook meerdere malen gedaan. Hier liet de Heer Paulus in de gevangenis zitten. Paulus beschouwde zijn gevangenschap als een gevangenschap van Christus Jezus. De gevangenschap van de apostel Paulus in de gevangenis in Rome is een beeld van de positie van alle gelovigen in de vijfde bedeling. Wij (gelovigen) zijn gevangenen van Christus Jezus, omdat wij buiten de maatschappij geplaatst zijn. We zijn uit de wereld getrokken. We zitten dus in de gevangenis. Mensen worden in de gevangenis gezet om ze aan de maatschappij te onttrekken. Zo is het met gelovigen ook. Ze zijn aan de wereld onttrokken. Gelovigen zitten met de Here Jezus Christus in de gevangenis. Een voorbeeld hiervan staat in de geschiedenis van Jozef. Jozef werd buiten de maatschappij geplaatst. Hij kwam in de gevangenis terecht, tezamen met anderen. Jozef verzorgde de andere gevangenen. In Éfeze zegt Paulus:

Éfeze 4:1-6

- 1 Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;
- 2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde;
- 3 U benaarstigende te behouden de enigheid des Geestes door den band des vredes.
- 4 Een lichaam is het, en een Geest, gelijkterwijs gij ook geroepen zijt tot een hoop uwer roeping;

- 5 Een Heere, een geloof, een doop,
- 6 Een God en Vader van allen, Die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.

Ook in dit hoofdstuk noemt Paulus zich "de gevangene in den Heere." (Éfeze 4 : 1) Vervolgens spreekt Paulus over de eenheid in de Gemeente. Dat ene Lichaam van Christus wordt gezien als een gevangenis. De apostel Paulus wijst steeds op zijn gevangenschap. Hij zit juist gevangen vanwege de betekenis die er achter zit. Paulus illustreert in de gevangenis de tegenwoordige bedeling van de genade Gods. Zij hebben genade ontvangen en kunnen vanuit die genade leven. Het is ook heel goed mogelijk om vanuit de gevangenis het koninkrijk Gods te prediken. (Handelingen 28)

Éfeze 4 : 7-13

- 7 Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.
- 8 Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven.
- 9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde?
- 10 Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.
- 11 En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars;
- 12 Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning des lichaams van Christus;
- 13 Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;

In Éfeze 4 : 8 wordt met "de gevangenis" de Gemeente bedoeld. Die heeft (als eenheid) gaven ontvangen. Dat werd al in het Oude Testament aangekondigd. Als de Heer zou opvaren naar de hoogte, zou Hij een gevangenis gevangen nemen en mensen gaven geven. (Psalm 68 : 19) In de brief aan de Efeziërs wordt dit op de Gemeente van toepassing gebracht. De Heer heeft sommigen gegeven tot apostelen, sommigen tot profeten, sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leraars. (Éfeze 4 : 11) Dat is allemaal tot opbouw van dat ene Lichaam van Christus. Paulus is een gevangene van Christus Jezus. In die uitspraak staat "Christus" voorop. Christus is de Naam/Titel van de Opgewekte (Degene die leeft). Paulus is dus een gevangene van de levende Christus. De brief werd mede geschreven door Timótheüs, de broeder. Paulus en Timótheüs waren samen betrokken bij dezelfde dingen. Ze hadden dat werk van de Heer opgedragen gekregen. Timótheüs stond vaak in de schaduw van Paulus. Veel brieven van Paulus hebben ditzelfde opschrift; bijvoorbeeld Kolossenzen.

Kolossenzen 1 : 1

- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God, en Timótheüs, de broeder,

Timótheüs was mede betrokken in het werk van Paulus. Hij was met de apostel Paulus verbonden. Later, in de brieven van Paulus aan Timótheüs, gaf Paulus zijn bediening aan Timótheüs (zijn zoon/kind) door. Dat deed Paulus aan het eind van zijn aardse loopbaan. Timótheüs bleek daarmee de erfgenaam van Paulus te zijn. Timótheüs betekent "vereerder (lover) van God". Paulus heeft de brief aan de geliefde Filémon geschreven. Filémon is door Paulus geliefd. Filémon was de mede-arbeider van Paulus en Timótheüs. Er was blijkbaar een hechte band tussen Paulus en Filémon. Filémon betekent "de kussende".

Filémon 1 : 2

- 2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de Gemeente, die te uwen huize is:

Appia is geen man, maar een vrouw. Ze heette Apfia. Achter de naam Apfia staat in de grondtekst niet "de geliefde", maar "de zuster". Apfia was waarschijnlijk de vrouw van Filémon. Archippus was vermoedelijk de zoon van Filémon en Apfia. Filémon, Apfia en Archippus vormen samen het huis (de huishouding). In hun huis vergaderde een gemeente. "Medestrijder" betekent dat ze in dezelfde strijd (oorlog) betrokken waren als Paulus. Het gaat om het werk van de Heer. Dat wordt gezien als een strijd met een wapenrusting. (Éfeze 6 : 11-18) Het huisgezin van Filémon, Apfia en Archippus woonde in Kolosse. In Kolossenzen 4 staan enkele namen die ook in de brief aan Filémon voorkomen.

Kolossenzen 4 : 7-9

- 7 Al mijn zaken zal u bekend maken Tychikus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in de Heere;
- 8 Denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken wete, en uw harten vertrooste;
- 9 Met Onésimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken, wat hier is.

Hier vinden wij uitdrukkingen die ook in de aanhef van de brief aan Filémon voorkomen. Het ligt daarom voor de hand om te concluderen dat de brief aan de Kolossenzen en de brief aan Filémon ongeveer gelijktijdig geschreven zijn. Tychikus moest de brief aan de Kolossenzen bezorgen. "Tot hetzelfde einde" is feitelijk "tot dat doel(einde)". De apostel Paulus stuurde de brief aan de Kolossenzen vanuit de gevangenis in Rome. In Kolossenzen 4 : 9 wordt Onésimus "de getrouwe en geliefde broeder die uit Kolosse ("de uwen") is" genoemd. Tychikus en Onésimus werden samen vanuit Rome naar Kolosse gestuurd. Ze hadden de brief aan de Kolossenzen en de speciale, persoonlijke brief aan Filémon bij zich. Tychikus was de boodschapper (mededienstknecht) van Paulus. Onésimus en de brieven werden met Tychikus meegestuurd. De brieven werden in Kolosse en aan Filémon bezorgd. De slaaf werd bezorgd bij degene aan wie hij toebehoorde. De gemeente in Kolosse vergaderde bij Filémon in huis.

Filémon was vermoedelijk een rijk man, want hij had slaven. De gemeente vergaderde bij Filémon thuis, omdat hij vermoedelijk de meest draagkrachtige in de gemeente was.

Kolossenzen 4 : 12, 13

- 12 U groet Épafras, die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil van God.
- 13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij groten ijver heeft over u en degenen, die in Laodicea zijn, en degenen, die in Hiërapolis zijn.

In Filémon 23 wordt Épafras ook genoemd. Épafras is "uit de uwen". Hij kwam dus ook uit Kolosse. Épafras ging niet mee naar Kolosse. Hij bleef bij de apostel Paulus achter. "Épafras" betekent - evenals de naam "Epafrodítus" - "schoon", "vriendelijk", "aangenaam". "Epafrodítus" komt in de brief aan de Filippenzen voor. (Filippenzen 2 : 25) Hij kwam uit Filippi. De brief aan de Filippenzen is ongeveer gelijktijdig met de eerder genoemde brieven geschreven. Epafrodítus en Épafras waren dus niet dezelfde persoon, want de één kwam uit Filippi en de ander uit Kolosse. Ze hebben elkaar wel gekend. Beiden waren bij de apostel Paulus. Laodicéa en Hierápolis lagen vlak bij elkaar. De gemeenten uit die plaatsen hadden contact met elkaar.

Kolossenzen 4 : 16

- 16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit Laodicea *geschreven is*.

Laodicéa en Kolosse lagen eveneens vlak bij elkaar. Er zijn waarschijnlijk gelijktijdig brieven naar Laodicéa en Kolosse gestuurd. De brief aan Laodicéa kennen wij niet, maar vermoedelijk is de brief die wij als de brief aan Éfeze kennen, aan Laodicéa gezonden. Meerdere handschrif-

ten van de brief aan Éfeze hebben de plaatsnaam "Éfeze" niet ingevuld. Er staat feitelijk in:

Éfeze 1:1

- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen, die te Éfeze zijn, en gelovigen in Christus Jezus:

Tussen "die" en "zijn" zit een opening, waar de plaatsnaam kon worden ingevuld. De brief aan Éfeze is waarschijnlijk een algemene rondschrijfbrief aan diverse gemeenten geweest. Paulus schreef één brief aan Kolosse en één brief aan Laodicéa. De gemeenten moesten die brieven onderling uitwisselen. (Kolossenzen 4 : 16)

Kolossenzen 4:14, 15

- 14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Démas.
- 15 Groet de broeders, die in Laodicea zijn, en Nymfas, en de Gemeente, die in zijn huis is.

Lukas was arts. Met "de geliefde" doelt Paulus op de liefde tussen de gelovigen onderling. Die liefde is er de reden van dat Paulus aan de gelovigen brieven schreef. Die liefde is er ook de reden van dat Paulus Onésimus terugstuurde naar Filémon. Paulus noemt Filémon de geliefde dienstknecht. (Filémon : 1) Het gaat om de eenheid binnen de Gemeente. Het gaat om de liefde tussen de gelovigen onderling. Lukas en Démas worden ook in Filémon : 24 genoemd. Er kwamen gemeenten samen bij iemand in huis. In Kolossenzen 4 : 15 was dat het huis van Nymfas; in de brief aan Filémon was dat het huis van Filémon. Archippus komt nog eenmaal in de Bijbel voor.

Kolossenzen 4:17

- 17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in de Heere, dat gij die vervult.

Archippus had een bepaalde taak binnen de gemeente op zich genomen. Die gemeente vergaderde in het huis van de ouders van Archippus. Uit deze verzen blijkt een bepaalde sfeer. Het is een sfeer van onderlinge verbondenheid. Iedereen kende iedereen. Iedereen deed de groeten aan iedereen. Er was een persoonlijk woord voor iedereen. Men bleek bovendien bij de gelovigen thuis te vergaderen. Dit ging buiten de maatschappij om. Zo behoort het bij gelovigen te zijn. We behoren elkaar te kennen (niet naar het vlees!). We behoren gemeenschap met elkaar te hebben in Christus. We behoren elkaar lief te hebben en samen te vergaderen. Het gaat om het principe dat de gemeente als het ware één grote familie is. We noemen elkaar niet voor niets broeders en zusters. Volgens Filémon : 2 was de brief aan Filémon ook geschreven aan de gemeente die in zijn huis samenkwam. Het kwam vrij algemeen voor dat gemeenten aan huis vergaderden. Paulus had zelf ook een huis.

Handelingen 28 : 30

30 En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;

"Zijn eigen gehuurde woning" was een gevangenis, waar Paulus voor moest betalen. Hij had zich beroepen op de keizer. Hij was daarom een gevangene. Omdat Paulus er zelf om gevraagd had, moest hij het zelf betalen. Paulus hoorde in zijn eigen woning thuis. Toch was het geen blijvende woning. De woning was gehuurd. Dit alles staat model voor ons leven. Onze woning (ons lichaam) is wel ons thuis, maar het is "gehuurd". Het is een tijdelijke aangelegenheid. Paulus bleef twee volle jaren (tijdelijk) in zijn eigen gehuurde woning. Hij ontving allen die tot hem kwamen. Er staat niet dat hij uitging om het evangelie te prediken. Paulus was zijn hele leven op pad geweest, maar in deze periode van zijn leven zat hij thuis en kwamen de mensen bij hem. Niet alle gelovigen zijn/worden uitgezonden (uit hun huis weggezonden). Slechts enkelen gaan erop uit. De meesten zitten thuis. Ze ontvangen daar de mensen om hun het evangelie te brengen. Uw gastvrijheid zij alle mensen bekend. (Romeinen 12 : 13; Filippenzen 4 : 5)

Handelingen 28 :31

31 Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van den Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

Paulus zat in zijn eigen huis gevangen, maar hij had niet de minste belemmering. Men vergaderde bij Paulus thuis (in de gevangenis). Paulus mocht daar spreken. Dit is een beeld van de Gemeente. Het duurde twee gehele jaren. "Twee" geeft de tijd aan, waarmee de periode van deze tegenwoordige (vijfde) bedeling gemeten wordt. Na twee dagen zal Israël weer levend gemaakt worden. (Hoséa 6 : 2) Eén dag is bij de Heer als duizend jaar en duizend jaar is als één dag. (2 Petrus 3 : 8; Psalm 90 : 4) De tijd tussen de opstanding van Christus en Zijn komst in de toekomst voor Israël (op de Olijfberg) duurt twee dagen van duizend jaren. **zie zijlijn 2** Paulus zat twee jaar gevangen. De "twee" vinden wij vaker in de Bijbel. Bijvoorbeeld bij Jozef in de gevangenis. De schenker en de bakker zouden na twee dagen (op de derde dag) uit de gevangenis verlost worden. Verlossing (opstanding) is altijd op de derde dag (en na twee dagen). Het doortrekken door de Jordaan van het volk Israël is ook zo'n voorbeeld. Er lagen tweeduizend ellen tussen de ark des verbonds en het volk dat de ark moest volgen. (Jozua 3 : 4) De ark des verbonds is een type van Christus. De ark des verbonds daalde af in de Jordaan. De wateren van de Jordaan weken. Dit is een beeld van dood en opstanding van de Here Jezus Christus. Toen had Israël nog tweeduizend ellen te gaan. Daarna zou Israël dezelfde weg door de Jordaan gaan. Het is een weg die zij gisteren en eergisteren (weer twee dagen!) niet waren gegaan. (Jozua 3 : 4) Er zouden dus tweeduizend profetische jaren verlopen tussen de dood en opstanding (wedergeboorte) van Christus en de dood en opstanding (wedergeboorte) van Israël als natie. Paulus predikte in zijn huis ongehinderd de verborgenheden van het koninkrijk van God. Gelovigen vergaderden bij iemand aan huis.

1 Korinthe 16 :19

19 U groeten de Gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere Aquila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is.

Tussen de opstanding van Christus en de wedergeboorte van Israël liggen 2000 profetische jaren van 360 dagen. De opname van de Gemeente vindt zeven jaar (van 360 dagen) vóór de wedergeboorte van Israël plaats. Het is niet met zekerheid te zeggen op welke datum dat zal zijn, omdat de gegevens onvolledig zijn. Er verlopen 1993 jaar van 360 dagen tussen de opstanding van Christus en de opname van de Gemeente. Uit de Schrift blijkt dat er 483 jaar zouden verlopen tussen de toestemming om Jeruzalem te herbouwen aan het eind van de Babylonische (eigenlijk Medo-Perzische) ballingschap en de intocht in Jeruzalem. De data waarop het gebeurde zijn vanuit de Bijbel niet te bewijzen; wel vanuit de ongewijde geschiedenis, maar dat behoort niet tot het geïnspireerde Woord van God, zodat wij daar niet op kunnen vertrouwen.

Filémon :3

- 3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Deze aanhef staat ook in andere brieven. **zie zijlijn 3** Paulus wenste die genade en vrede niet van hemzelf. Vrede ontvangen wij van God. Van nature verkeren wij in onvrede (oorlog). We hebben genade van God nodig, omdat we van nature veroordeelde mensen zijn. Wie niet gelooft, is al veroordeeld. (Johannes 3 : 18) Paulus zegt ons de genade en vrede van God toe.

Filémon :4

- 4 Ik dank mijn God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden;

Hier begint feitelijk de brief. Het woord "gebeden" geeft aan dat het om het hardop spreken met een ander gaat. Het gaat om het voeren van een tamelijk officieel gesprek. "Danken" en "bidden" kunnen beide hetzelfde aangeven. Toen Paulus met God sprak (bad), dankte hij daarbij ook voor de hele gemeente die te Kolosse, in het huis van Filémon, samenkwam.

Filémon :5

- 5 Alzo ik hoor uw liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus, en jegens al de heiligen;

Paulus dankte voor hun liefde en geloof. Geloof leidt tot liefde (gemeenschap). De normale uitwerking van het geloof in het Woord van God is dat wij elkander liefhebben. Door geloof in het Woord hebben we geaccepteerd dat de Heer ons (verloren, veroordeelde zondaren) heeft liefgehad. Hij heeft ons uit de duisternis (deze tegenwoordige, boze eeuw) getrokken (Galaten 1 : 4) en overgeplaatst in het koninkrijk van Zijn geliefde Zoon. (Kolossenzen 1 : 13)

Zijlijn

3

De Grieken groetten elkaar met "genade". De Joden groetten elkaar met "vrede" (sjaloom). Paulus was Jood en Griek (Romein) tegelijk. Daarom groet hij met "genade en vrede". "Griek" is in de Bijbel niet de aanduiding van iemand die uit Griekenland afkomstig is. Het duidt een bepaalde cultuur aan. Er wordt onderscheidt gemaakt tussen Joden en Grieken. Joden zijn de aanhangers van de Joodse cultuur en Grieken van de Griekse cultuur. In Romeinen 1 : 14 gaat het over Grieken en Barbaren. Barbaren zijn aanhangers van geen enkele cultuur. Grieken waren de beschaafde mensen. Barbaren waren de niet-beschaafde mensen. Joden hadden een aparte beschaving. Paulus had het Romeinse burgerrecht, de Griekse beschaving en de Joodse afkomst.

Als we dat leren verstaan, hebben we ook liefde voor andere gelovigen. Die andere gelovigen hebben namelijk hetzelfde ondervonden. Ze waren ook verloren zondaren. Ze zijn getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. (1 Petrus 2 : 9)

1Johannes 1 : 3, 4

- 3 Hetgeen wij *dan* gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook *zij* met den Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus.
- 4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap vervuld zij.

Gelovigen behoren in gemeenschap met de Heer te wandelen. Paulus had gehoord dat de gelovigen te Kolosse dat deden. Het gaat eerst om geloof in de Here Jezus Christus; op grond van het Woord van God. Vervolgens krijgt men liefde voor de Here Jezus Christus en voor alle heiligen. Dat is eveneens het resultaat van het Woord van God.

Filémon : 6

- 6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.

"De gemeenschap uws geloofs" is een gemeenschap op basis van geloof. Men wordt één. Ons gemeenschappelijke geloof bindt ons. Al het goede, wat in ons is, hebben wij door Christus. "Christus" is de Naam/Titel van de Opgewekte. Als Christus niet was opgewekt, zou "al het goed" niet in ons (kunnen) zijn. We hebben die zegeningen in Christus en door Zijn opstanding ontvangen. (vergelijk 1 Korinthe 15 : 16-20) Die goede dingen zijn in alle gelovigen.

Filémon : 7

- 7 Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over uw liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden door u, broeder!

Letterlijk staat er niet "wij hebben", maar "ik heb". Vertrouwing geschiedt door de Vertrouwer. De Trooster (parakletos) is Degene die ons terzijde staat en troost. De Hebreeuwse woorden voor "troosten" of "vertroost worden" ("naacham") is de aanduiding van de Messias. Het woord "Trooster" is in het Hebreeuws: menachamim. De Here Jezus Christus is dé Trooster.

Johannes 14 : 15-18

- 15 Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.
- 16 En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;
- 17 *Namelijk* den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bij u lieden, en zal in u zijn.
- 18 Ik zal u geen wezen laten; Ik kom *weder* tot u.

De Here Jezus spreekt hier over "een andere Trooster". Dat blijkt de Geest der waarheid te zijn. Tenslotte zegt Hij dat Hij Zelf komt. Hiermee zei de Here Jezus dat Hij die andere Trooster zou zijn. Aanvankelijk was Hij de Trooster. Hij zou verdwijnen. Een Ander (de Geest van der waarheid, namelijk de Geest van Christus) zou in Zijn plaats treden. "De Geest van Christus" is hetzelfde als "de Heilige Geest". De Trooster is de Heilige Geest. Christus is die Geest. (2 Korinthe 3 : 17) Daarom zei Hij er ook meteen achteraan dat Hijzelf tot hen zou komen. Paulus had grote blijdschap en werd vertroost door de liefde. Voor iedere dienstknecht van God is het fijn om waar te nemen dat een gemeente (een gemeenschap van gelovigen) beheerst wordt door liefde. Het is fijn om waar te nemen dat men elkaar accepteert en (leert) waarden/respecteren.

Het begrip "ingewanden" wijst hier op de inwendige mens. De inwendige mens is het leven van Christus in ons. Het is dus een andere omschrijving van onze nieuwe natuur. "Verkwikking" wijst op "het weer levend worden". "Verkwikking" heeft altijd iets in zich van

"activering". De Engelsen zeggen "quickening". Dit woord vatten ze op als een synoniem voor opstanding (opwekking). "Verkwikken" houdt ook verband met een situatie van rust. Het is een activering vanuit de rust. Sommige mensen kunnen niet werken, omdat ze het te druk hebben. Ze kunnen de rust niet vinden om te doen, wat ze behoren te doen.

Matthéüs 11 : 28

28 Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.

De uitdrukking "rust geven" is hetzelfde Griekse woord als "verkwikken" in Filémon : 7 (Grieks: anapauo). Een christen heeft rust gevonden in Christus. Daarom kan hij zijn werk zo goed doen. Een christen is bekwaam gemaakt om een dienaar (slaaf) van het nieuwe verbond te zijn. Paulus was steeds bezig met het verkwikken van de ingewanden (de nieuwe mens) van de heiligen. Filémon deed dat ook. Hij was mede verantwoordelijk in het werk dat Paulus deed.

Filémon : 8

8 Daarom, hoewel ik grote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen, hetgeen betamelijk is;

"Daarom" wil zeggen: vanwege de verhouding die er tussen Paulus en Filémon bestond. Paulus schreef aan Filémon over de weggelopen slaaf, vanwege de liefde voor de heiligen en vanwege de eenheid tussen de gelovigen. Die slaaf was inmiddels een gelovige geworden en behoorde niet als slaaf, maar als gelovige (als broeder) in de huisgemeente bij Filémon te worden opgenomen. Paulus gebruikte zijn vrijmoedigheid als geestelijk leidsman (oudste, apostel) om de maatschappelijke verhoudingen te herstellen. Paulus sprak met geen woord over slavernij. Hij ging ervan uit dat het bestond en dat een slaaf en een heer bepaalde verantwoordelijkheden tegenover elkaar hebben. (vergelijk Éfeze 6 : 5-9) De verhouding van heer en slaaf is een beeld van de verhouding tussen de Schepper en de schepping. De Schepper is

de Heer. De schepping is Zijn dienstknecht (dienstmaagd). Elk mens is van nature geroepen tot dienstknecht van God. Daarom zag Paulus niets vreemds of afwijkends in slavernij. Ook de Mozaïsche wet regelde de slavernij. Na verloop van tijd moest elke slaaf in vrijheid gesteld worden. (in het sabbatsjaar; Deuteronomium 15 : 12-18)

Paulus sprak in de brief aan Filémon niet over het vrijlaten van Onésimus in het sabbatsjaar. Hij deed geen beroep op de joodse wet. Paulus bemoeide zich niet met de slavernij. Naar de normen van de oude mens was Filémon de rechtmatige eigenaar van Onésimus. Onésimus, de slaaf, had het voordeel dat hij te midden van gelovigen verkeerde. Het gaat in de brief aan Filémon niet om maatschappelijke dingen. Onésimus was weggelopen. Hoewel hij terugkeerde, was hij strafbaar. Paulus deed een beroep op Filémon om Onésimus gewoon aan te nemen, omdat Onésimus een broeder was. Als Onésimus gestolen had, wilde Paulus het terugbetalen. Filémon was verplicht om Onésimus aan te nemen, omdat Onésimus een gelovige was. Als gelovige behoorde hij hem lief te hebben. Paulus was zich in al zijn brieven bewust van de autoriteit die hij als apostel had. Een apostel kon met macht en autoriteit spreken. Paulus deed nergens een beroep op die autoriteit. Hij vroeg alles heel vriendelijk. Hij had grote vrijmoedigheid in Christus om te bevelen, maar deed het niet. Paulus wilde voorkomen dat men zijn woorden als wet uitlegde. Het ging hem om het herstel van de verhouding tussen Filémon en Onésimus. Hij deed geen beroep op zijn autoriteit, maar op de liefde tussen de gelovigen onderling. Die komt voort uit de verhouding tussen God en de gelovige.

Filémon : 9

- 9 Zo bid ik *nochtans* liever door de liefde, daar ik zodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.

Paulus deed liever een verzoek dan dat hij een opdracht gaf. Filémon had de plicht om te doen wat Paulus zei. Paulus deed een verzoek op grond van de liefde die er tussen Filémon en hemzelf was. Hij deed een beroep op zichzelf en op zijn eigen positie. Paulus noemde drie

dingen van zichzelf: 1. Ik ben Paulus (een kleintje). 2. Ik ben een grijsaard (wijst op afhankelijkheid). 3. Ik ben een gevangene (afhankelijk van wat anderen doen). Dit is de negatieve kant van het verhaal. In eerste instantie is het waarschijnlijk ook zo bedoeld. Deze drie punten zijn ook positief uit te leggen: 1. Hij was Paulus, de geroepen apostel van Christus Jezus. 2. Hij was een oudste (presbutes). Het begrip "oudste" ligt dicht naast het begrip "ouderling" ("presburos"). 3. Hij was "een gevangene van Christus Jezus"; zie Filémon : 1. Paulus deed een beroep op zijn eigen persoon. Hij verwachtte dat Filémon zou doen wat van hem gevraagd werd.

Filémon : 10

10 Ik bid u *dan* voor mijn zoon, denwelken ik in mijn banden heb geteeld, *namelijk* Onésimus;

Onésimus was niet de lijfelijke zoon van Paulus. Er staat geen "huios" (zoon), maar "teknon" (geborene, kind). Het gaat om een kind in geestelijke zin (een wedergeborene). In 1 Korinthe 3 : 1 spreekt Paulus de Korinthiërs aan met "jonge kinderen in Christus". In 1 Petrus 2 : 2 spreekt Petrus de gelovigen aan met "nieuwgeborene kinderkens". Onésimus is blijkbaar tot geloof gekomen door de prediking van de apostel Paulus.

Filémon : 11

11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb;

"Die eertijds u onnut was" is een toespeling op de betekenis van de naam van Onésimus ("nuttig", "bruikbaar"). Oorspronkelijk deed Onésimus zijn naam geen eer aan. Hij was blijkbaar een onnutte slaaf. Hij had moeite zich aan zijn meester (Filémon) te onderwerpen. Vermoedelijk was dat de reden geweest, waarom hij gevlucht was. Onésimus is nu nuttig geworden als slaaf. Hij was zo veranderd, omdat hij wedergeboren was.

Filémon :12

12 Doch gij, neem hem, dat is mijn ingewanden, *weder* aan;

Feitelijk hoort het laatste deel van dit vers bij Filémon : 12. De vers-indeling is als volgt (met de juiste vertaling):

11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig;

12 Denwelken ik wedergezonden heb tot u; hem, dit is mijn ingewanden;

Paulus noemde Onésimus "mijn ingewanden". "Ingewanden" geeft aan dat Onésimus uit Paulus afkomstig was. Het is de toelichting op Filémon : 10. Daar staat dat Paulus Onésimus verwekt heeft. Paulus deed alsof hij Onésimus zelf verwekt had. Het gaat om een geestelijke verwekking. Daarom was Onésimus Paulus' geestelijke ingewand. "Ingewand" is de aanduiding van Paulus' nieuwe natuur. Onésimus was uit de nieuwe natuur van Paulus afkomstig. Door het leven van Christus in Paulus was Onésimus verwekt. Paulus voelde zich met Onésimus verbonden en beschouwde hem als zijn kind. Geestelijke familiebanden zijn vaak sterker dan aardse familiebanden. Paulus drukte eerst zijn verbondenheid met Filémon uit; daarna zijn verbondenheid met Onésimus.

Filémon :13

13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des Evangelies.

Paulus ging ervan uit dat iemand die door hem tot wedergeboorte gekomen was, hem ten dienste stond. Paulus verwachtte een reactie van de wedergeborene. Het wegsturen van Onésimus ging Paulus wel aan het hart. Hij had hem graag bij zich willen houden, omdat

het een nuttige dienstknecht was. "Voor u" heeft de betekenis van "in uw plaats u" (namens u). "Voor" is de vertaling van het is het Griekse voorzetsel "huper" dat de strekking (gevoelswaarde) van "in plaats van" of "ten behoeve van" heeft. Onésimus was de vertegenwoordiger van Filémon, omdat Paulus erkende dat Onésimus een slaaf van Filémon was. Toen Paulus gebruik maakte van de diensten van Onésimus, maakte hij eigenlijk gebruik van de diensten van Filémon. Onésimus diende in de plaats van Filémon en ten behoeve van Paulus. Paulus had daar ook behoefte aan. Hij zat vanwege het evangelie gevangen en was voor huishoudelijke dingen (bijvoorbeeld boodschappen doen) afhankelijk van de goedwillendheid van anderen. Paulus mocht zijn huis niet uit en had dus behoefte aan personeel. Toch stuurde hij Onésimus terug.

Filémon :14

14 Maar ik heb zonder uw goedvinden niets willen doen, opdat uw goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.

"Zonder uw goedvinden" betekent "buiten uw goedvinden om". "Goedvinden" is "gemoed" (denken, gedachten). Paulus vond dat hij namens Filémon aanspraak op de diensten van Onésimus kon maken, maar hij maakte er geen gebruik van. Hij wilde Filémon niet voor een voldongen feit stellen. Paulus stuurde Onésimus terug naar Kolosse. Filémon moest Onésimus maar weer naar Rome terugsturen, als hij vond dat Onésimus Paulus moest dienen. Paulus deed niets buiten Filémon om. Hij legde niemand iets op en dwong niemand. Hij stelde de mensen niet voor voldongen feiten. Hij leefde uit genade. "Bedwang" geeft aan dat iets opgelegd wordt. In 1 Petrus wordt tot de ouderlingen (oudsten) gezegd:

1 Petrus 5 :2

2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht *daarover*, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed; (*denken*).

Oudsten hebben de taak om de kudde van God te weiden. Niet uit verplichting, maar uit vrije wil. Die vrije wil is hét kenmerk van het leven in de bedeling van de genade van God.

Filémon :15

15 Want veellicht is hij daarom voor een kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben.

Paulus opperde dat Onésimus was weggelopen, opdat Filémon hem voor altijd zou weder hebben. Hij was een onnutte dienstknecht, liep weg en is mede daardoor een nuttige dienstknecht geworden. Filémon kreeg zijn slaaf niet voor eeuwig terug. Filémon en Onésimus zijn ondertussen allebei gestorven. "Opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben" zijn grote woorden, vanwege de typologische betekenis. Paulus veronderstelde dat die dingen in het praktische leven gebeurd waren, vanwege het doel dat erachter ligt.

Filémon :16

16 Nu voortaan niet als een dienstknecht (*slaaf*), maar meer dan een dienstknecht, *namelijk* een geliefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide in het vlees en in den Heere.

Onésimus liep als slaaf weg. Hij kwam als slaaf en broeder terug. "Inzonderheid mij" wil zeggen dat Onésimus een broeder (in den Here) van Paulus was geworden. Onésimus bleek niet alleen geestelijk een broeder van Filémon te zijn, maar ook lichamelijk (naar het vlees). Deze mensen leefden niet onder de Mozaïsche wet. Onder de Mozaïsche wet kon iemand onder de slavernij van zijn broer komen. Via het recht van lossing had een man het recht om zijn broer uit te kopen. Daardoor werd degene die uitgekocht werd, lijfeigene van de lossers. Een broer is een mede-erfgenaar. Filémon kan dus de broer, de oom, de neef of de zwager van Onésimus geweest zijn. Onésimus was in het vlees en in den Heer een broer van Filémon.

Filémon :17

17 Indien gij mij dan houdt voor een metgezel, zo neem hem aan, gelijk als mij.

"Metgezel" is in het Grieks "koinonos". Het betekent "gemeenschap". Zij waren met elkaar verbonden. Er was gemeenschap tussen Filémon en Paulus. Filémon had Paulus aangenomen. Op dezelfde grond diende hij ook Onésimus aan te nemen.

Romeinen 14 :1

1 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige samensprekingen.

De sterken in het geloof dienen de zwakken in het geloof aan te nemen. Het is een actieve vorm van aannemen. Het is een tot zich trekken (erbij nemen, erbij halen, erbij slepen).

Filémon :18

18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.

Indien Onésimus iets gestolen had, toen hij wegliep, zou Paulus de kosten betalen. In Filémon 1 : 19, 20 wordt dit door Paulus herhaald.

Filémon :19

19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijn hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelfen mij daartoe schuldig zijt.

Paulus zette in feite zijn handtekening. Daarmee maakte hij deze verklaring officieel. Hij nam

de schuld die Onésimus eventueel ten opzichte van Filémon had, op zich. Paulus maakte deze verklaring met zijn handtekening rechtsgeldig. Paulus vond dat Filémon dankbaar moest zijn voor hetgeen er gebeurd was. Toch liet Paulus Filémon daar niet voor betalen.

Filémon : 20

20 Ja, broeder, laat mij uwer *hierin* genieten in den Heere; verkwik mijn ingewanden in den Heere.

"In den Heere" moet zijn "in Christus". "Laten genieten" is in het Grieks "onèmai", waar Onésimus van is afgeleid. "Laat mij uwer genieten" wil zeggen dat Paulus de plaats van Onésimus innam. Hij zou iemand laten genieten; tot nut laten zijn. Filémon : 20 komt overeen met : 7. Het gaat over de onderlinge verhouding tussen Paulus en Filémon. In : 7 staat dat Filémon de heiligen in Kolosse verkwikte. In : 20 staat dat Filémon ook Paulus kon verkwikken (rust geven). Filémon moest daartoe Paulus toestaan om de schuld van Onésimus te betalen. Paulus had geen rust. Hij had Onésimus weggestuurd. Hij kon slechts hopen dat Filémon alles accepteerde. Paulus moest afwachten of Filémon de aanbevelingsbrief aanvaardde.

Filémon : 21

21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwend op uw gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.

"Vertrouwend op uw gehoorzaamheid" betekent niet dat Paulus bevelen gaf. Het betekent dat Paulus woorden tot Filémon richtte. Paulus vertrouwde erop dat Filémon die woorden zou horen. "Gehoorzamen" betekent in het Woord van God "gehoor geven aan".

Filémon : 22

22 En bereid mij ook tegelijk een herberg; want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.

Paulus sprak niet meer over Onésimus, maar over zijn eigen situatie. Paulus verwachtte dat hij binnen korte tijd naar Kolosse zou kunnen gaan. Hij verwachtte dus dat hij uit zijn gevangenis bevrijd zou worden. Ook uit andere brieven van Paulus blijkt dat hij erop rekende dat hij uit de gevangenis bevrijd zou worden. In Handelingen 28 : 30 staat dat Paulus twee volle jaren in de gevangenis zou zitten. Vermoedelijk is Paulus na die twee jaar in vrijheid gesteld. Dat is in overeenstemming met de verwachting die hij, volgens zijn brieven, had. Dat blijkt ook uit Filémon : 22. **zie zijlijn 4** Die twee jaar (tweeduizend) zijn een beeld van de bedeling van de genade. De tijd van de Gemeente eindigt met de hemelvaart (opname/wegrukking) van de Gemeente. Daarna verneemt niemand op aarde meer iets van de gelovigen uit de vijfde bedeling. Ze zijn weg. Ook Paulus verdween na twee jaar uit beeld, want hij staat model voor de gehele Gemeente.

Filémon : 23

23 U groeten Épafras, mijn medegevangene in Christus Jezus,

Er was nog iemand bij Paulus, namelijk Épafras. Er staat niet dat Épafras ook verantwoording aan de keizer moest afleggen. Épafras woonde in Paulus' eigen gehuurde woning. Épafras wordt nog tweemaal in de Bijbel genoemd. Naast Kolossenzen 4 : 12 wordt hij ook in Kolossenzen 1 : 7 genoemd:

Kolossenzen 1 : 7

7 Gelijk gij ook geleerd hebt van Épafras, onzen geliefden mededienstknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u;

Épafras was een geliefd mededienstknecht, want hij was een getrouw dienaar van Christus.

Filémon : 24

24 Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders.

Sommigen menen dat uit andere brieven (die aan Titus en de tweede brief aan Timótheüs) blijkt dat Paulus het helemaal niet meer zag zitten. Hij verwachtte niet meer dat hij uit de gevangenis bevrijd zou worden. Hieruit worden bepaalde conclusies getrokken. Paulus had eerst een tijd in het huis in Rome gevangen gezeten. Daarna werd hij bevrijd. Vervolgens werd hij weer gevangen gezet. Uiteindelijk werd hij, onder keizer Nero, voor de leeuwen geworpen, zegt de overlevering. In veel Bijbelcommentaren wordt over de eerste en de tweede gevangenschap van Paulus gesproken. In de Bijbel is niet te vinden, hoe het precies met Paulus gegaan is. In de Bijbel wordt de indruk gewekt dat Paulus na twee jaar uit zijn gevangenis bevrijd werd. In Handelingen 28 : 30, 31 staat niet wat er na de twee gevangenisjaren van Paulus gebeurde.

Deze medewerkers woonden blijkbaar niet bij Paulus in huis, maar wel in Rome. Markus was de bijnaam van Johannes.

Handelingen 12 : 12, 25

- 12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd en bidde waren.
- 25 Barnabas nu en Saulus keerden wederom van Jeruzalem, als zij den dienst volbracht hadden, medegenomen hebbende ook Johannes, die toegenaamd werd Markus.

Handelingen 15 : 37

- 37 En Barnabas ried, dat zij Johannes, die toegenaamd is Markus, zouden medenemen.

In Kolossenzen 4 : 10 wordt bovendien vermeld dat Markus de neef van Barnabas was. In dit vers wordt Aristarchus eveneens genoemd.

Kolossenzen 4 : 10

- 10 U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Barnabas, aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt; zo hij tot u komt, ontvangt hem;

2 Timótheüs 4 : 11

- 11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.

Aristarchus komt eveneens diverse malen in de Bijbel voor.

Handelingen 19 : 29

29 En de gehele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniërs, metgezellen van Paulus op de reis.

Aristarchus betekent "de eerste de beste". Hij was, evenals Gajus (dat "meester" betekent) een Macedoniër. Beide broeders vergezelden Paulus op zijn (zendings)reis. (zie ook Handelingen 20 : 4 en 27 : 2) Démas is op een bepaald moment bij Paulus weggegaan. (2 Timótheüs 4 : 10) Hij had de tegenwoordige eeuw/wereld (Grieks: aioon) liefgekreten. Hij was niet tot ongeloof gekomen, maar hij zocht het in de aardse (horizontale) dingen. Lukas was medicijnmeester.

Kolossenzen 4 : 14

14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.

Lukas is bij Paulus gebleven.

2 Timótheüs 4 : 11

11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.

Filémon : 25

25 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met uw geest. Amen.

De brief van Paulus aan Filémon gaat vooral met de verhouding tussen Paulus en Filémon. Daarmee gaat het over de verhouding tussen de gelovigen onderling. Op grond van de eenheid (gemeenschap) tussen Paulus en Filémon stuurde Paulus Onésimus terug. Paulus verwachtte dat Onésimus door zijn meester weer welkom geheten zou worden.

Dit was de letterlijke, historische behandeling van de brief van Paulus aan Filémon.

3. De typologie van de brief van Paulus aan Filémon

De letterlijke toepassing van de brief aan Filémon is weergegeven in de letterlijke bespreking (vers voor vers) van de brief. Het is de historische betekenis in verband met de omstandigheden van dié tijd. Er is echter ook een geestelijke betekenis, hoewel deze vaak niet wordt gezien. Men zegt meestal dat typologie alleen in het Oude Testament te vinden is, maar dat is veel te beperkt. Veel gelovigen verwachten in het Nieuwe Testament alléén de vervulling van de typologie. Ze zien in de brief aan Filémon bijvoorbeeld de vervulling van de wetten over de vrijlating van slaven in het sabbatsjaar. Die wetten en de brief aan Filémon brengen wel ongeveer dezelfde waarheden naar voren, want het gaat om een slaaf die zijn vrijheid herwonnen heeft. Desondanks keert hij terug tot zijn heer. Dáárom is het typologie. Het gaat niet om letterlijke slaven. Het gaat om het begrip "slaaf". Een slaaf is het eigendom van zijn heer. Hij is volkomen afhankelijk van zijn heer. Hij heeft zelf niets in te brengen. De brief van Paulus aan Filémon staat in de Schrift vanwege zijn typologische betekenis. Die is erg veelzijdig. Er zijn verschillende toepassingen, zoals hierboven reeds werd aangegeven. Wij zullen nu drie toepassingen gaan bekijken, namelijk met betrekking tot de natuurlijke mens, Israël en de wereld.

De typologische toepassing met betrekking tot de natuurlijke mens

De natuurlijke mens is een slaaf, hoewel hij dat liever niet wil weten. Een mens kan niet doen wat hij graag zou willen doen. Hij is afhankelijk.

Romeinen 7:15

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

De mens kan wel iets willen, maar daar komt meestal niets van terecht. De natuurlijke mens

is een slaaf en heeft geen vrije wil. Hij doet alsof hij een vrije wil heeft, omdat hij geen macht boven hem wil erkennen. Daartoe redeneert hij eerst alle machten weg. Vervolgens verklaart hij zichzelf tot "god". (heerser) De natuurlijke mens is een slaaf. Adam was geschapen om heerschappij te hebben. Hij moest de aarde onderwerpen en erover heersen. Hij bleek een slaaf te zijn. Hij deed wat hij niet wilde. Hij werd een zondaar en een slaaf van de zonde. Adam werd uit het stof der aardbodem geschapen.

1 Korinthe 15 : 47

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

De mens werd uit de aarde genomen, vóórdat hij een zondaar werd. Hij werd gemaakt uit de grondstoffen van een gevallen wereld (zie de studie over de restitutielear). Het is negatief dat de mens uit de aarde aards is. De mens keert tot de aarde terug, omdat hij uit de aarde genomen - en dus aards - is. De tweede Mens is de laatste Adam: Christus. Hij is uit de hemel. De mens werd genomen uit een zondige, gevallen wereld. Het was daarom niet verwonderlijk dat hij tot zonde kwam. Sindsdien is ieder mens een zondaar.

Romeinen 3 : 10-14, 23-25

10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet een;

11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.

12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot een toe.

13 Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.

14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;

23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;

24 En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;

25 Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods;

De natuurlijke mens is onnut geworden. In Romeinen 3 : 10-12 staat dat niemand rechtvaardig is; ook niet één. Er is niemand die verstandig is; er is niemand die God zoekt. Allen zijn zij van God afgeweken. Als eenheid is zij onnut geworden. Hier wordt een beschrijving van de gehele mens(heid) gegeven. De mensheid is van God afgeweken. In Romeinen 3 : 13 en 14 gaat het viermaal over de zonde die de mens met zijn mond bedrijft. "Hun keel is een geopend graf" wil zeggen dat er slechts een doodslucht uitkomt. Romeinen 3 : 13 spreekt over de leugenachtigheid van de mens. "Slangenvenijn" heeft te maken met de leugens van de slang. (de satan; Genesis 3) De mens trekt het Woord van God nog steeds in twijfel. God is Woord. (Johannes 1 : 1) Hij heeft alle dingen door Zijn Woord gemaakt. (Johannes 1 : 3; Kolossenzen 1 : 16; Hebreeën 1 : 2) Hij verwacht dat degenen die adem hebben, Hem zullen loven. (Psalm 150 : 6) Degenen die door God geschapen zijn, hebben adem gekregen. God blies in hen de adem des (= der) levens. (Genesis 2 : 7) Die adem moet gebruikt worden om met de mond (in het spreken, in woorden) de Heer te loven. God verwacht dat ieder die kan spreken, woorden tot eer van Hem zal spreken. De mens leeft door hetgeen uit Zijn mond is uitgegaan. (Deuteronomium 8 : 3; Matthéus 4 : 4) Wat uit onze mond komt, moet tot nut zijn van Hem. Het gaat er niet om wat de mens doet, maar wat hij spréékt (en dus dénkt). De Bijbelse betekenis van "Woord" (Grieks: logos) is ook "denken".

De typologische toepassing met betrekking tot Israël

Israël is een uitbeelding van de natuurlijke mens. De dingen van de natuurlijke mens worden geïllustreerd via Israël. Daarom is Israël (als volk) ook een slaaf. Israël was letterlijk in slavernij in Egypte. In Kanaän was het - in hogere zin - eveneens in slavernij. Het was namelijk in slavernij onder de wet. Israël moest daaruit verlost worden. Israël is een uitbeelding van wat

God met de mens doet. Gods wegen worden in Israël geïllustreerd. Israël was in slavernij in Egypte. De HEERE (Jehovah) heeft haar daaruit verlost, opdat zij Hem zou dienen. Feitelijk kwam ze weer in slavernij, namelijk onder de slavernij van de wet. Israël heeft zich echter nooit aan die wet onderworpen. Zij heeft - nadat zij uit Egypte verlost was - de HEERE niet gediend. Omdat Israël de HEERE niet wilde dienen, werd zij in ballingschap gestuurd. Zij is uit het land verdreven; op grond van ongeloof/ongehoorzaamheid. Het orthodoxe jodendom geloofde niet in (was ongehoorzaam aan) de HEERE. Het geloofde evenmin in Jezus van Nazareth als de Messias. Ook ná de dood en opstanding van de Here Jezus Christus heeft het volk Hem niet aanvaard. Daarom werd zij opnieuw het land uitgezet (in 70 na Chr.).

De typologische toepassing met betrekking tot de wereld

De wereld is de kosmos (de schepping; hemelen en aarde. De slaaf is niet alleen een beeld van de mens, als onderdeel van deze schepping, of van Israël, als volk van deze schepping. De slaaf is ook van toepassing op alle volkeren. Dit is zo omdat de slaaf een beeld is van de totale schepping. Wat van de mensheid in het algemeen en van Israël in het bijzonder gezegd kan worden, kan ook van de schepping als geheel gezegd worden, want de mensheid is een onderdeel van de schepping. God heeft de schepping (de wereld; Grieks: kosmos, namelijk hemelen en aarde) gemaakt, opdat de schepping Hem zou dienen. Zoals God de vrouw tot hulp van de man maakte, zo is de schepping tot hulp van de Schepper gemaakt. De Schepper verhoudt Zich tot de schepping, zoals de man zich verhoudt tot de vrouw. De schepping behoort God te dienen. Dat kan opgevat worden als slavernij.

De schepping is het eigendom van de Schepper. Het gaat hier om de herschepping gedurende de zeven dagen uit Genesis 1 (zie studie "De restitutie leer"). De schepping is afgeweken van haar Schepper. De dienstknecht (slaaf) is afgeweken van zijn Heer. De schepping is, evenals de slaaf (Onésimus), onnut geworden. De schepping is oorspronkelijk gemaakt om God, de Schepper, te dienen. Aan dat doel is niet beantwoord.

Romeinen 3 : 12

12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is *ook* niet tot een toe.

Zoals Onésimus is weggelopen bij zijn heer (Filémon), zo is de schepping (de mens) bij haar Schepper weggelopen. Deze drie toepassingen liggen op een verschillend niveau. Soms lopen de toepassingen in elkaar over. Als de schepping een slaaf is, bevindt elk lid van de schepping zich in slavernij. De mens maakt deel uit van deze wereld. Hij is dus in slavernij. Israël is een volk op aarde. Israël is dus in slavernij. Dat geldt ook voor de overige volken. De uitspraken hierover lopen in de Schrift wel eens door elkaar. Toch zijn het drie aparte lijnen, die in de Schrift zijn terug te vinden.

De weg tot verlossing

De gehele schepping, inclusief de gehele mensheid, is van God afgeweken. Door de zondeval is God Zijn schepping "kwijtgeraakt". God heeft er alles aan gedaan om die schepping met Zichzelf te verzoenen.

2 Korinthe 5 : 19-21

- 19 Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.
- 20 Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen.
- 21 Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

"Verzoenende" is de vertaling van het Griekse woord "katallasso". Het gaat hier over de

wereld die tot God werd teruggebracht. God heeft er álles aan gedaan: Hij gaf Zijn Zoon! De schepping (het heelal) bestaat uit twee hemelen en één aarde. De Schrift beschrijft drie hemelen. De hoogste hemel is de hemel der hemelen. Die maakt geen deel uit van het heelal. ("het al"; Grieks: ta panta) In Genesis 1 : 1 werden twee hemelen en de aarde geschapen. Deze twee hemelen en de aarde zijn van God afgevallen. De hemel der hemelen hoefde niet met God verzoend te worden, want die is niet van God afgeweken. De hemel der hemelen is boven "het al". De twee hemelen en de aarde ("het al") worden met God verzoend. Hetgeen onder de aarde is, heeft nooit deel uitgemaakt van "het al". Het valt buiten de schepping. Hetgeen onder de aarde is (de onderwereld, de hades, de hel, het dodenrijk, de tartarus, de poel des vuurs, de bodemloze put, de diepe kloof, de gehenna, enzovoorts) maakt geen deel uit van "het al" en wordt daarom niet met God verzoend. Wie zich niet wil laten verzoenen, wordt buiten "het al", namelijk in de buitenste duisternis, geplaatst. Niet iedereen wordt automatisch met God verzoend. Dat gebeurt slechts op grond van geloof. De Bijbel kent derhalve geen alverzoening!

De verlossing kwam tot stand, doordat de Heer Zich met de zondaar heeft bemoeid. Tijdgenoten van de Here Jezus namen het Hem kwalijk dat Hij met zondaren (hoeren en tollenaars) omging. Ook nu nemen veel mensen het gelovigen kwalijk dat zij met zondaren omgaan. De Heer is gekomen om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was. (Lukas 19 : 10) Hij was op de plaats (hier op aarde), waar de afgeweken zondaar zich bevindt. De wereld keert niet automatisch tot God terug. De wereld keert tot God terug, omdat God in Christus de wereld met Zich verzoenende was. Het is een activiteit van God Zelf! Onésimus was eerst onnuttig. Daarna is hij weggelopen (afgeweken). In zijn "afwijking" is hij tot geloof gekomen. Vervolgens werd hij teruggestuurd naar zijn oorspronkelijke heer. Zo is het ook met de wereld en de mens. De mens was onnuttig, afgeweken. De wereld en de mensheid hebben zich van God afgekeerd. In die afkering heeft de mensheid (de wereld), een ontmoeting gehad met iemand die het Woord heeft voorgehouden, namelijk de Here Jezus Christus. Daarna keerde (een deel van) de mensheid terug tot God. De brief aan Filémon is dus de uitbeelding van Gods verlossingswerk (op alle niveaus). Timótheüs betekent "vereerder (lover) van God". Elk

mens behoort een God-lover te zijn. De wet behoorde men niet met de handen en de voeten te volbrengen, maar met het hart en met de mond. Met het hart gelooft men immers en met de mond belijdt men.

Romeinen 10 : 8-10

- 8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken.
- 9 *Namelijk*, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.
- 10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.

God verwacht niet dat we door het doen van werken aan Zijn eis beantwoorden. De mens kán de wet van God niet eens volbrengen, want het vlees is krachteloos.

Romeinen 8 : 3, 6-8

- 3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleses, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.
- 6 Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
- 7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.
- 8 En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.

Paulus zegt in:

Romeinen 7 : 16

16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

Het gaat erom of we met onze wil (ons denken) de wet onderschrijven. Paulus wilde zich aan de wet van God houden, maar hij kon het niet. Paulus' gedachten onderschreven de wet wel, want de wet is goed. (Romeinen 7 : 12; 1 Timótheüs 1 : 8) Hij kon echter de wet met zijn daden niet volbrengen.

Romeinen 7 : 19-22

19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

21 Zo vind ik dan deze wet *in mij*: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mens;

Naar de uitwendige mens (oude mens; vlees) is het onmogelijk de wet van God te volbrengen. Naar de uitwendige mens verkeren we op voet van oorlog met de wet Gods. Het vlees onderwerpt zich niet aan de wet Gods en kan dat ook niet. (Romeinen 8 : 7) Naar de inwendige mens (de nieuwe mens; de Geest) had Paulus een vermaak in de wet van God. Waar het hart vol van is, daarvan loopt de mond over. (Matthéüs 12 : 34; Lukas 6 : 45) Gelovigen kunnen daarom ook met hun mond een vermaak in de wet Gods hebben, want zij onderschrijven het Woord van God. God verwacht dat de mens in zijn gedachten en in zijn spreken beantwoordt aan het doel dat God Zich gesteld heeft. De mens gebruikt de door God ingeblazen adem meestal echter niet om God te loven, maar om God te lasteren. De mond is vol van vervloeking en bitterheid. (Romeinen 3 : 14) Het Woord Gods is bitter voor de buik (de oude mens).

Openbaring 10 : 9, 10

- 9 En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: Geef mij dat boeksken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet het op; en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honig.
- 10 En ik nam dat boeksken uit de hand des engels, en ik at dat op; en het was in mijn mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.

Het gaat niet om de oude/uitwendige mens, maar om de nieuwe/inwendige mens. Het Woord Gods is bitter in de buik (oude mens), maar zoet in de mond (het verhemelte; de nieuwe mens). We dienen ons in afhankelijkheid van God op te stellen. Daarom verwacht God dat we bidden en danken. (o.a. Filippenzen 4 : 6) Met bidden en danken brengen we onze afhankelijkheid aan God onder woorden. We zijn, als veroordeelde zondaren, overgeleverd aan de genade van God. Bidt zonder ophouden en dankt God in alles. (1 Thessalonicenzen 5 : 17, 18) Als we zó leven, zijn we nuttige dienstknechten geworden. Dan heeft de Heer in ons een welbehagen. De Here Jezus leefde, als Mens op aarde, ook zo. Hij sprak de woorden Gods. Hij loofde Zijn hemelse Vader. Hij wandelde, leefde, geloofde en handelde tot eer van Zijn hemelse Vader.

Matthéüs 3 : 17

- 17 En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!

Filémon betekent "de kussende". "Kussen" is de uitdrukking van "verzoenen". (éénwording; vergelijk Psalm 2 : 12) Filémon is een beeld van God, de Schepper (de Eigenaar, de Maker) van alle dingen. Onésimus, de slaaf, is een beeld van de zondaar (de natuurlijke mens). Hij is een beeld van alles wat van God is afgeweken. Paulus is een beeld van Christus. Door Paulus wordt Onésimus "verzoend" met Filémon. Paulus is "de verzoener". Onésimus kwam uit eigen vrije wil tot geloof. Hij ging uit eigen vrije wil naar Filémon terug. Hij werd door Paulus niet

verplicht om terug te gaan. Zo is het ook met de wereld. In 2 Korinthe 5 : 19 is "de wereld" de aanduiding voor dat wat met God verzoend is. In de wereld zijn er velen die niet met God verzoend willen worden. Ze wórdten daarom ook nooit met God verzoend. Er werd van Filémon verwacht dat hij de zonden van Onésimus niet zou toerekenen. Paulus wilde dat het hemzelf werd toegerekend. (Filémon : 18) Hiermee is hij een beeld/type van Christus.

2 Korinthe 5 : 21

21 Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Degene die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons (in onze plaats) tot zonde gemaakt. Zoals Onésimus "in Paulus" naar Filémon werd teruggezonden, zo zijn wij "in Christus" met God verzoend. (2 Korinthe 5 : 18, 19) We hebben deel gekregen aan Gods rechtvaardigheid. (Romeinen 10 : 4; 1 Korinthe 1 : 30; 2 Korinthe 5 : 21; Filippenzen 3 : 9) De eventuele schuld van Onésimus werd de apostel Paulus toegerekend. De schuld die wij hadden, werd Christus toegerekend. De weg die Onésimus gegaan is, is de weg van een zondaar die tot geloof komt. Onésimus is daarmee ook een beeld van de schepping die met God verzoend wordt. Onésimus ontmoette zijn "verlosser" (Paulus) op de plaats waarheen hij gevlucht is. Zijn "verlosser" (Paulus) stuurde hem naar zijn oorspronkelijke heer (Filémon) terug. Typologisch gezien, betekent dit dat de zondaar die van God afgeweken is, een ontmoeting met de Here Jezus Christus kan hebben.

Christus werd mens, opdat Hij zou kunnen sterven.

Hebreeën 2 : 6, 7, 14, 15

- 6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, of des mensen zoon, dat Gij hem bezoekt!
- 7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid

en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen;

- 14 Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel;
- 15 En verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al *hun* leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.

Hebreeën 2 : 6, 7 zijn een citaat uit Psalm 8.

Psalm 8 : 5-7

- 5 Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?
- 6 En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond?
- 7 Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet;

De NBG-vertaling heeft in Psalm 8 : 6 staan: "Toch hebt Gij hem bijna goddelijk gemaakt". Vanuit het Hebreeuws van de grondtekst gezien, is dit een onjuiste vertaling. De vertaling van de Statenvertaling is hierin correct. Ook in Hebreeën 2 : 6, 7 is één en ander juist vertaald. In Psalm 8 wordt over dé Zoon des mensen gesproken die een weinig minder gemaakt is dan de engelen. Na Zijn opstanding is Hij met eer en heerlijkheid gekroond. Hij is uitermate verhoogd. (Filippenzen 2 : 9) De Here Jezus Christus, de Zoon des mensen, was aanvankelijk minder dan de engelen geworden, want Hij werd Mens. (Hebreeën 2 : 7) Hij was bóven de engelen, want Hij had de gestalte van God. (Filippenzen 2 : 6) Na Zijn dood en opstanding is Hij opnieuw bóven de engelen geplaatst. (Hebreeën 1 : 4-6) Hij is de weg van vernedering

gegaan en werd Mens. Hij is aan de mensen gelijk geworden (Filippenzen 2 : 7), doch uitgenomen de zonde. (Hebreeën 4 : 15; 1 Petrus 2 : 22) De Heer werd vlees en bloed deelachtig. (Hebreeën 2 : 14, 15) De Here Jezus heeft Zichzelf vernederd. Hij is gehoorzaam geworden tot de dood, ja de dood des kruises. Hij is daarom ook uitermate verhoogd. (Filippenzen 2 : 8, 9)

De schepping is onnuttig geworden door de val van de satan. (Genesis 1 : 2; Jesaja 14 : 12-20; Ezechiël 28 : 11-19) De aarde werd woestheid en ledigheid en duisternis. (letterlijke vertaling van een deel van Genesis 1 : 2) Vervolgens bemoeide de HEERE (Jehovah) Zich met die gevallen wereld. In de herscheppingsdagen van Genesis 1 associeerde de Heer Zich met de schepping. Toen God Zich rechtstreeks met de wereld bemoeide, was dat onder de Naam Jehovah en in de hoedanigheid van "Zoon". Jehovah is de Naam die aan de Zoon gegeven wordt. Israël zegt: "Onze Heer heeft geen zoon". Tot op zekere hoogte is dat juist. Hun Heer is namelijk de Zoon!

Filémon : 15

15 Want veellicht is hij daarom voor een kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben.

Deze wereld wordt voor eeuwig teruggebracht tot God. In de tijd van de zeven dagen uit Genesis 1 tot aan de Jongste Dag brengt de Heer deze wereld terug tot God. Deze wereld was vóór de zeven dagen (namelijk in Genesis 1 : 2) afgeweken van God. De Heer verlost deze wereld uit de slavernij. Hij betaalt ook alle kosten die eraan verbonden zijn. Hij keert uiteindelijk ook Zelf terug tot God. Niet alleen Onésimus keerde terug tot Filémon. Ook Paulus zou tot Filémon terugkeren. (Filémon : 22) Paulus is een type van Christus.

1 Korinthe 15 : 28

28 En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Alle dingen zullen onderworpen worden. Dit is voltooid, wanneer het heilsplan vervuld is. Het heilsplan is vervuld, als de Heer Zijn werk als de Verzoener (de Losser) volbracht heeft. De Zoon keert terug in de Vader. Als Hij Zijn werk als Zoon volbracht heeft, houdt Hij op Zoon te zijn. Hij houdt niet op "te zijn" (te bestaan). Alleen de functie van Zoon houdt op. God, de Vader, heeft alle dingen aan Christus, de Zoon, onderworpen. Wanneer God alles en in allen zal zijn, houden de begrippen "Vader" en "Zoon" op te bestaan. De begrippen "Vader" en "Zoon" zijn relatieve begrippen en ze zijn daarom van tijdelijke aard. Ze hebben te maken met een bepaald werk, met erfrecht en met onderlinge verantwoordelijkheid. Als die zaken geregeld zijn, houdt de verhouding Vader-Zoon op.

Als een man geen vader of kinderen heeft, is hij gewoon "man". De begrippen "vader" en "zoon" zijn dan niet meer van toepassing. Ze sluiten elkaar ook niet uit. Een man kan tegelertijd vader en zoon zijn. Zonen hebben de neiging om vaders te worden. Het is een kwestie van tijd. De begrippen "vader" en "zoon" horen niet thuis in de beschrijving van een absoluut God. De Here Jezus was/is de Zoon van God, omdat Hij voor 100% God was/is. Vader en Zoon zijn Eén. God is één wezen. De Here Jezus beschouwt Zichzelf als Vader.

Johannes 14:9

- 9 Jezus zeide tot hem: Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader?

De Here Jezus beschouwt Zichzelf ook als Zoon. De Zoon regelt iets namens en ten behoeve van de Vader. Als dat gebeurd is, houdt de positie van Zoon op. Het Hebreeuwse woord voor "vader" is "Abba". Abba heeft een getalswaarde van 6. (1-2-2-1) Abba is de uitbeelding van Gods weg met deze wereld. Een eenheid (de eerste één) is verdeeld geworden (is twee geworden; de eerste twee). Die twee (de tweede twee) zal weer tot één (de tweede één) gemaakt worden. De Heer (de Zoon) kwam onder de wet om Israël van de wet te verlossen.

De Heer, de Verlosser, is Jezus van Nazareth. Hij is de Zoon van God. Wij kennen God op verschillende wijzen en in verschillende hoedanigheden. Wij kennen God in de Bijbel ook onder een hele reeks verschillende namen. Toch is God Eén.

Deuteronomium 6:4

4 Hoor, Israël! de HEERE, onze God, is een enig HEERE!

Letterlijk vertaald, staat er:

4 Hoor, Israël! de HEERE, onze God, de HEERE is Eén.

Het verschil tussen Vader en Zoon komt overeen met het verschil tussen de Schepper en de schepping. De Zoon ging bij de Schepper vandaan en kwam in de schepping. Als Mens leed en stierf Hij, maar Hij stond op als Eerstgeborene van de nieuwe schepping. De oude schepping wordt door dit verlossingswerk van de Zoon teruggebracht tot de Schepper. De weg van verlossing werd door de Heer Zelf verkondigd in de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan. Hij sprak feitelijk over Zichzelf.

Lukas 10:25-37

25 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beerven?

26 En Hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij?

27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelf.

28 En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven.

29 Maar hij, willende zichzelf rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste?

- 30 En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoe zware slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten hem half dood liggen.
- 31 En bij geval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij.
- 32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag hem, en ging tegenover hem voorbij.
- 33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.
- 34 En hij, tot hem gaande, verbond zijn wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg en verzorgde hem.
- 35 En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem: en zo wat gij meer aan hem ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom.
- 36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaars gevallen was?
- 37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: Ga heen, en doe gij desgelijks.

Er ging een man van Jeruzalem naar Jericho. Dat was van boven naar beneden. Hij viel in de handen van rovers. Hij lag, bij wijze van spreken, dood langs de kant van de weg. De Samaritaan kwam langs. Hij raapte het slachtoffer op, verbond zijn wonden en zette hem op zijn rijdier (beest). Typologisch zette de Samaritaan hem op Zichzelf (in Zijn eigen lichaam). "Zijn beest" (levend wezen) is een beeld van Hemzelf. Dit is ook met de gelovige gebeurd. Een gelovige wordt verbonden met Christus. Hij krijgt - in onze bedeling - zelfs deel aan het Lichaam van Christus. Een gelovige wordt verbonden met Christus (met Zijn "levend wezen"). Omdat de Heer tot God terugkeert, keren wij terug tot God. Hij neemt ons mee. De weg van Israël is een

beeld van de weg die God met de zondaar gaat. God leidde Israël uit Egypte in de woestijn. Mozes kwam, als "verlosser", uit het buitenland (uit Midian). Hij was een hele generatie (veertig jaar) buiten Egypte geweest. Hij ging naar Egypte om Israël daaruit te verlossen.

Exodus 2:10-12

- 10 En toen het knechtje groot geworden was, zo bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijn naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen.
- 11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen, en bezag hun lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreuwsen man uit zijn broederen sloeg.
- 12 En hij zag herwaarts en gindswaarts; en toen hij zag, dat er niemand was, zo versloeg hij den Egyptenaar, en verborg hem in het zand.

Mozes sloeg een Egyptenaar dood. Hij had eerst om zich heen gekeken. Niet omdat hij de Egyptenaar stiekem wilde doodslaan, maar of er niet iemand anders was die voor de Hebreuwse man op zou komen. Hij keek of iemand het volk wilde verlossen. Er was niemand, dus deed Mozes het zelf. Daarmee is hij een treffend beeld van de Here Jezus Christus. Hij kwam naar de wereld, waarvan Egypte een beeld is. Hij kwam om verlossing tot stand te brengen en de mens de mogelijkheid te bieden om aan de wereld (Egypte) te ontsnappen. Die weg van verlossing hééft Hij tot stand gebracht. De Heer heeft het Zelf gedaan, omdat niemand anders in staat was de zonde der wereld weg te nemen.

Openbaring 5:1-5

- 1 En ik zag in de rechter *hand* Desgenen, Die op den troon zat, een boek, geschreven van binnen en van buiten, verzegeld met zeven zegelen.
- 2 En ik zag een sterken engel, uitroepende met een grote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijn zegelen open te breken?

- 3 En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelfde *in* zien.
- 4 En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om dat boek te openen, en te lezen, noch hetzelfde *in* te zien.
- 5 En een van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken.

Het Lam is de Verlosser, de opgewekte Christus. Mozes is een beeld van de Messias.

Deuteronomium 18 : 15, 18, 19

- 15 Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen;
- 18 Een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal.
- 19 En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.

Er zou een Profeet komen die het volk zou verlossen. Al wie niet naar Zijn stem zou horen, zou worden uitgeroeid. (Deuteronomium 18 : 19) Er was niemand anders dan Mozes om de verlossing tot stand te brengen. In Hebreëën 10 staat dat er niemand anders was om te verlossen dan God Zelf.

Hebreëën 10 : 6, 7

- 6 Brandofferen en *offer* voor de zonde hebben U niet behaagd.
- 7 Toen sprak Ik: Zie, Ik kom (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te doen, o God!

Dit gedeelte is geciteerd uit Psalm 40.

Psalm 40 : 6-9

- 6 Gij, o HEERE, mijn God! hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen en uitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.
- 7 Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëist.
- 8 Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven.
- 9 Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.

Slachtoffer en offerande konden de zonde niet wegnemen. Het gaat niet om het bloed van stieren en bokken (van slachtoffer en offerande), maar om het bloed van de Heer. De Heer kwam uit de hemel naar de aarde om de wil van God te volbrengen. Hij kwam om het volk te verlossen. De mensheid zit gevangen (is in ballingschap) in deze wereld. Dit geldt voor ieder individueel mens, maar ook voor het volk Israël. Mozes moest Israël verlossen uit de slavernij van Egypte. Hij bracht Israël dwars door de woestijn heen tot aan het beloofde land. Toen hij dat gedaan had, was zijn taak vervuld en stierf hij. De slavernij van Israël in Egypte was profetisch voor de slavernij, waarin Israël in Kanaän verkeerde. De slavernij in Egypte is een beeld van de slavernij van Israël onder de wet. Israël was een dienstknecht (slaaf) van de wet. Het juk van de wet noch het juk in Egypte kon Israël dragen. In Egypte moest Israël zelf stenen bakken. God geeft natuursteen. Israël gebruikte geen natuursteen, maar maakte zelf stenen van hout, hooi en stoppelen. Israël moest steeds meer stenen bakken. De wet werd voor Israël ook steeds méér. Er werden/worden aan degenen die onder de wet leven, steeds zwaardere eisen gesteld. Door de wet probeerde Israël door eigen werken een eigen gerechtigheid op te richten.

Romeinen 10 :1-3

- 1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat ik tot God voor Israël doe, is tot hun zaligheid.
- 2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand.
- 3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.

Degenen die onder de wet leven, kunnen de werken der wet niet volbrengen. Het is hout, hooi en stoppelen. Het zal vergaan, omdat het een eigen gerechtigheid is. Israël werd door het werk van de Heer ook van de wet verlost.

Galaten 4 :1-7

- 1 Doch ik zeg, zo langen tijd als de erfgenaam een kind is, zo verschilt hij niets van een dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles;
- 2 Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld.
- 3 Alzo wij ook, toen wij kinderen waren, zo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld.
- 4 Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet;
- 5 Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, *en* opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.
- 6 En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!
- 7 Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht, maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God door Christus.

De wereld is in slavernij en kent geen vrijheid. Toen de volheid des tijds kwam, heeft God Zijn Zoon uitgezonden. Hij werd mens (geworden uit een vrouw) en werd als jood geboren (geworden onder de wet). Hij deed dat met een doel, namelijk om degenen die onder de wet waren, te verlossen. Hij (de Messias) kwam om de slaven (degenen die in de gevangenis waren) vrijheid te geven. (Lukas 4 : 19)

Deuteronomium 15 : 12-15

- 12 Wanneer uw broeder, een Hebreër of een Hebreïenne, aan u verkocht zal zijn, zo zal hij u zes jaren dienen; maar in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan.
- 13 En als gij hem vrij van u gaan laat, zo zult gij hem niet ledig laten gaan:
- 14 Gij zult hem rijkelijk opleggen van uw kudde, en van uw dorsvloer, en van uw wijnpers; waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft, daarvan zult gij hem geven.
- 15 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat u de HEERE, uw God, verlost heeft; daarom gebiede ik u heden deze zake.

De "zeven" is de sabbat en wijst op rust. Zodra iemand rust gevonden heeft, is hij verlost uit de slavernij. Wie in slavernij is, heeft geen rust. In de "zeven" is er bevrijding uit slavernij (uit de gevangenis). De verlossing van de slaaf uit de slavernij in het zevende jaar is een beeld (type) van de verlossing van Israël uit Egypte. De verlossing van Israël uit Egypte is een beeld van de verlossing van de oude mens uit de wereld. De bevrijding van de slaaf in het zevende jaar is dus ook een beeld van de verlossing van de zondaar uit de wereld. Israël werd geacht de vrijgelaten slaaf rijkelijk te voorzien van alles, wat hij nodig had. De Heer is Degene die rijkelijk zegent en gezegend heeft. Wie vanuit Zijn rijkdom en genade heeft leren leven, zal zelf ook rijkelijk uitdelen aan degenen die dat nodig hebben.

Deuteronomium 15 : 16-18

- 16 Maar het zal geschieden, als hij tot u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan, omdat hij u en uw huis liefheeft, dewijl het hem wel bij u is;
- 17 Zo zult gij een priem nemen, en steken in zijn oor en in de deur, en hij zal eeuwiglijk uw dienstknecht zijn; en aan uw dienstmaagd zult gij ook alzo doen.
- 18 Het zal niet hard zijn in uw ogen, als gij hem vrij van u gaan laat; want *als* een dubbel-loons-dagloner heeft hij u zes jaren gediend; zo zal u de HEERE, uw God, zegenen in alles, wat gij doen zult.

"Eeuwiglijk uw dienstknecht zijn" staat ook in Filémon : 15. Filémon leefde niet onder de joodse wet. Het is wel dezelfde formulering. De slaaf kreeg zijn vrijheid. Die vrijheid kon inhouden dat de slaaf zijn heer bleef dienen. Dan kon hij niet meer vertrekken. Wanneer het oude verbond beperkt wordt tot Israël, dan is de slavernij gedurende de eerste zes jaren een beeld van het oude verbond of van de oude schepping. Toen die zes jaren voorbij waren, werd men bevrijd. De manier om verlost te worden van het oude verbond (bevrijd te worden van de wet) of van de wereld, is door de dood. (Romeinen 6 en 7) Men wordt verlost via de weg van dood en opstanding. De dienstbaarheid van de slaaf die na zes jaren slavernij bij zijn heer wil blijven, is een uitbeelding van het nieuwe verbond. De gelovigen van de huidige bedeling zijn verlost uit de slavernij van de zonde en de wet. Zij dienen God niet, omdat het moet (onder de wet), maar vrijwillig; (Filémon : 14) als dienaren van het nieuwe verbond. Daaruit is geen bevrijding mogelijk. Het is voor eeuwig.

De slaaf moest met zijn oorlel tegen de deurpost gaan staan. Zijn oorlel werd aan de deurpost vastgeprikt met een priem. De slaaf had daardoor een gaatje in zijn oor. Een ring in het oor is een beeld van slavernij. We kennen de uitdrukking: mensen ringeloren. De ring is ook een beeld van de eeuwigheid, vanwege de oneindigheid van de ring. Het gaat dus om een eeuwig soort slavernij. De priem werd door het oorlelletje gestoken, maar zo staat het in Deuteronomium 15 : 17 niet beschreven. Daar staat dat de priem in het oor gaat. De natuur-

lijke mens is - typologisch gezien - doofstom. Hij is doof en kan daarom ook niet praten. Hij hoort het Woord van God niet en kan daarom God niet loven. Zijn oor zit verstopt. De priem gaat in het oor om het oor te openen voor het Woord van God. Als het oor van iemand geopend wordt voor het Woord van God (als hij gehoorzaam/gelovig wordt), dan wordt hij in één beweging verbonden met de deur. In de Bijbel is de deur niet de plank die vóór de opening zit, maar het is de deurpost. Bij de uittocht uit Egypte werd het bloed (leven) van het lam met hysop op drie plaatsen aan de deur gestreken. (Exodus 12 : 5-7) Het lam zelf werd gegeten. Door het strijken van het bloed/leven van het lam aan de deur, kwam de deur tot leven. De levende Deur is Christus.

Johannes 10 : 9

9 Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.

Gelovigen zijn door de dood van de Here Jezus bevrijd uit slavernij. Er is een eind gekomen aan het bestaan van de oude schepping. Er is ook een eind gekomen aan de werking van de wet. Het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid voor een ieder die gelooft. (Romeinen 10 : 4) Degene die gelooft, hoort het Woord van God. God geneest zelfs een doofstomme. (Markus 7 : 32-35) Dit is een beeld van degene die tot geloof komt: zijn oor is geopend voor het Woord van God. Daardoor is hij voor eeuwig verbonden met de levende Deur. "Priem" is de vertaling van het Hebreeuwse woord "martzea (= 40-200-90-70). De totale getalswaarde is 400. Het getal 400 (de taf) is het hoogste cijfer dat het Hebreeuws kent. Het is de laatste letter van het Hebreeuwse alfabet en heeft als betekenis "kruis". Het woord "oor" is de vertaling van het Hebreeuwse "oozèn" (= 1-7-50). De totale getalswaarde is 58. Het getal 58 is het getal van de nieuwe schepping. Het getal acht ligt één cijfer voorbij de zeven. De zeven wijst op de volheid in deze wereld (vergelijk de zeven bedelingen). Het getal acht ligt voorbij deze wereld en is dus een beeld van de nieuwe schepping. Het getal 50 ligt één cijfer voorbij 49. De getallen acht en 50 zijn dus beide een beeld van hetgeen voorbij de zeven (de oude schep-

ping) ligt. Men krijgt deel aan de nieuwe schepping op grond van geloof. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord van God. (Romeinen 10 : 17) Als iemand het Woord Gods gelooft, wordt hij verbonden met de levende Deur: Christus.

Onésimus liep weg. In "de ballingschap" kwam hij tot geloof en vond zijn heer terug. Zo zal het in de toekomst ook met Israël gaan. De Schrift leert dat Israël buiten het land (in de ballingschap) tot geloof zal komen. Voor zover Israël nu niet in ballingschap is, zal het eerst in ballingschap moeten gaan om in de woestijn genade te vinden.

Jeremia 31 : 2

- 2 Zo zegt de HEERE: Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, *namelijk* Israël, als Ik henenging om hem tot rust te brengen.

Israël zal buiten het land (in de woestijn, in Petra, in de rots) een ontmoeting met de Heer hebben. De Heer zal aan Israël verschijnen. Zoals Onésimus terugkeerde naar Filémon, zo zal het wedergeboren Israël terugkeren naar het land om daar haar Heer te dienen.

Amen